

Németh István Péter

Dunántúli szonettek

I. (Egy római sír a tapolcai múzeumban.)

Válladnál barna agyagpohár. Nincs arany bor.
A Styx hűvösebb vizét kortyolhattad abból,
S mire sírodból fényre fordítottak, már
Félmillió napot-éjet is lent aludhattál.

Ringani látom a csípőd, pedig alig
Nézhettem még, boldog legény, én, csontjaid,
S mintha megint csupán Horác-verseket kérnél
Illatos lepledbe burkolódzva olajmécsnél.

Bal kezednek könnyű csuklóját
Bronzból font karperec fogja át.
Rozsdás diófalombból leskel, arany a Nap.

Valahai pávák utánad újra rikoltanak.
S mert hallom nevetésed is, fogad gyöngysora
Mint kékelő nyakéked, nem pereg szét soha.

II. (A pápai Ruszek-közben, megint.)

A tóváros labirintusát
úgy járta-járja mindörökre
már, hogy kanyargó rióin át
nem sikátor vezet, hanem közle.

Vissza Itáliából talált ide.
Úgy volt szép árkádos Padova –
pápai a becszó íveire:
„Vagytok, ti, Lábasház loggiasora...”

Meszelt kollégiumi falak
közül riadttá felnőtt
fiú, ki messzire szaladt,

megáll, hogy újra elönthesse őt
meg éppen ezt a szűk, pici közlét
szinarany fénnel az öröklét.

III. (Somogyi József pápai Petőfi-szobrára.)

Fenyők gesztenyék s kőrisek
alatt hányszor is ültél vajon
valamelyik piros padon?
S a gróf griffje se őrizett -

e bronz-Petőfi tán csak
'73-tól, hogy naponta lássad?
Gondoltál csúfabbra-szebbre?
Októberben akkor hullt le leple.

Szállni föntre, dőlni lentre
Súlyos bakacsizma nem engedte.
S kézfeje akárha moccant volna:

Vándorbotját meg úgy fogta,
Mintha lenne versíró tolla,
Belevészve újra egy végtelen faszorba.

IV. (A gyermek Batsányi Tapolcán. A. D. 1773.)

A Kis-tóba zubognak le a habok,
míg a szél gyakorta épp ellenkezőleg
a Nagy-tó fele hajtja föl a felhőket,
mintha mindig a malomkerék forgatott

volna csak egybe itt vizez-eget
mióta nyugszik s kél egyként bíboran Nap.
Apja, a saruvarga közben tereget.
Órjás denevérek: nyersbőrök száradnak,

ha szomszédától friss nyúzás jó házhoz.
Lészen öreg juhból férfi lábbeli és
bariból meg kisbábója köré bélés.

Összedolgozik cserző és mészáros.
Partra uszik, vár valahányszor a gyerek,
míg a bő, sebes ár a vérrel elsiet.

V. (A diák Batsányi Keszthelyen. A. D. 1779.)

Háromosztályos iskola. Mi hárman:
Fejér, Juranits... Igen, Keszthelyen,
s Batsányi - én. Fiúk, ti voltatok velem,
és már maradtok mindigre baráti párban.

Láttuk az egregyi hévizet télen hogy' gőzölög,
s mint fénylik föl s huny ki mindegyikünk arca -
három friss hó-tündérrózsa, csak mert sodorja,
sodorja régholt hősök árnyaihoz a köd.

Ott is páholhatta volna saru-bőreit
apám, míg koccintunk „DA BIBERÉ”-vel,
pohárra metrumokat ujjbegyünk lüktet pedig.

S köröttünk anyaméh-földben szerteszéjjel
a sok ülve temetett. Fönt forrás. Magzatvíz-meleg
fakad. Hogy versemben újra szülessenek.

VI. (A diák Batsányi Veszprémben. A. D. 1780.)

Ugyanúgy gurulnak már réges rég
lisztes-zsákokkal púpos szekerek
mióta megannyi malomkereket
forгат magán kanyarogva a Séd.

Fönnen a Háromság oszlopa alól
céhek ismerős tarka zászlai,
egyiken apja csizmáit véli látszani
a körmenetben amíg alig araszol.

Ám szárnyal diáklelke a kegyesrendből
mihelyst Ányos Paulus versét üti föl,
'kin hófehér a kámzsa, és kitől

olyannyira meg is rendül,
hogy nincs földi m o t s o k, mit le ne gyúrne.
Nélküle már a menny csak molnárszürke.

VII. (Batsányi búcsúja bölcsőhelyétől Füreden. A. D. 1805.)

KESZTHELY, SÜMEG, TAPOLCA
KIES VIDÉKIN, hol gyermek voltam,
hosszan ámultam, a Kis-tó sodra
zöld füzek alól, alvadó alkonyban

mint hagy ott engem naponta
nagyobb tavak felé igyekezve.
Most fény zubog itt egész Füredre
honnán visszatekintek a Balatonra,

mely befogadta a hajdani ded patakom.
Utolszor nézek vissza a kékarany
ragyogású égre, rubin gyümölcsökre,

smaragd hegyekre. Fölszikráz Badacsony
vállá még, kettőzi a víz tükre;
csak Égáldjon-szavam visszhangtalan.

VIII. (Egy műtárgy leírása a tapolcai múzeumban.)

Belőle régholt legények
Ajkáról való boros ének
Fuvall. Edényen zöld ólommáz,
Azon karcolt szív is summáz

Öreg betűkkel: IHS, vagy az a
Másik – TAPULCZAI SZABOK
BETSÜLETES CZHE KORSAJA.
Cérna, tulipán, angyal – tapinthatod:

Nyílott olló, nagy-gombos tű...
Maradj csak e korsóhoz hű
Inas, Mester, akárki légy –

ANNO - '796.
S ha ez intés innét elhat,
Ránk emelintsd a kancsó mindhét pintjét!

IX–X. (Malom-tavi tükör.)

Alig moccantott a lenge
Szellő gallyain a fűznek-nyárnak –
De a tó tükörén csak még egyre
Tovább remegnek az árnyak.

Nem mozdulok e fák alatt,
Vízen lombjuk közt látom vállamat –
S tíz ujjam ághegyét, hogy kopogna ám
Reszketve az ég üvegablakán:

Menjen a hó, s vele együtt
hátráljatok, februári esték,
pattanjon parton a barka! S szeplő légyen

fölöttem mind a nyárfarügy,
ami vércsöpp lábamnál egészen
hajtva malomkerekecskét.

+
Egy könnyű nyári slágerből
láthatnál most arany ködöt
októberben hogy itt hömpölyög.

A frissen lékelt dinnye szaga
is itt lebeg még a víz fölött
minden, de minden éjszaka.

Szőlős tála teli, tudod, a mezítlén
vállú szüretelő lány szobra,
ki avarba lép s honnan gondolna
jégtócsákban tükrös napokra?

Húlt lábnyomunktól innen ível
tavon át egy japáni fahidacska,
hol lustán kél a Nap. Mivel
alig tart malomkeréknél magasabbra.

XI. (Vitéz Mihály hévizi Hébe-álma 1797 telén.)

Utazom. Szappanbuborék
Lebeg kékellőn velem: homoru ég,
S körül kökényvirágtól tsupa hab
Minden domb a hegyek alatt.

A tó partján bársony-törülköződ
Terited le, amely már-már fűzöld,
Balatoni kagylótskák ezüstje pedig
Rajta tíz meg tíz körmeid.

Hosszu hajad vízbe ér akárha
Fűznek lombja, nem csak az árnya.
A te melled nimfarózsaszírom-szín,

Látja ibolya, kankalin, korom kökörtsin
Míg barna bimbaja újra nem pattan –
Hogy éljek-haljak-éljek a karjaidban.

XII. (Hévízi képeslap, 2016.)

Mielőtt kövezett medencébe merülnék
zuhany alá kell menjek. Illatos szappan
velem. Ám künn a fínom felül-kék
ég és a víz alatt kénbűzös iszapban

már gyógyulásomért is megeredt
nyárra egy szál bíbor tündérrózsa
hogy egybekössön földet-vizet-eget
s ringjon akárha láncon balatoni bója.

Üvegfalon át a februári Nap
a locskoláson másodszor törik,
árnyam fölfogja szürke falmozaik.

Majd vén testem lebegni hervadt asszonyok
látják csak maguk közt a piramid alatt,
mint kulcsolt térdű ráncos magzatot.

Almássy Katinka

Idővonal

(B. D. - nak ajánlom)

barátságunk tűzpróbája az idő,
végletestől a végtelenig.
a jelen nem ma,
a múlt nem jövő.

„PAPÍRKÉPEK-ből” kivágott
bogyók véreznek a
megcsonkított fasoron a
pillanat vadrózsabokrai
mellett, nem léphetjük
át saját árnyékunkat.

mintha a fekete lyukak
mögül egy sohasem
látott különös világ
zizeregne felénk, megérkeztünk
Te meg én.

szemben az országzászló,
időmederben a Balaton
a mindig változó smaragd.

lőszfal meredélyén bénult
fák száraz ágai
ég felé merednek,
jobbra a keltavár magasodik,
kétezer év bugyrában állunk.
Füredtől Badacsonyig tanúhegyek
fotózzák arcunkat.

Balra a földvári
Kelta-sétány, elindulsz
velem, korlát mögött
kék katángvirág, szellő
hátán löszbabát ringat.

Lábunk előtt fürge
gyíkok osonnak,
szakadék poklából.
odébb magányos cédrusfenyő
Csontváry-Kosztka kísértete.

Ránki Gyuri bácsi gombházából
zongora-muzsika szól,
„Muzsikus Péter” gyermekopera.
Később farkaskutya ugatástól
felsírt egy kisfiú: irodalommal
vigasztaltam és elhallgatott.

Ellenfényben sirály rikolt
fogy az út, lábunk
előtt időóra ketyeg.
a halhatatlanság izzító
vágya születés, kiteljesedés,
és hanyatlás váltakozása
létünk filozófiája.

Hallga' Te verset írsz
ha harangoznak,
én verset írok ha
temetnek. Te átöleled
a hegyeket,
idővonalon töredezett
kétezer évben hitünk
hatalmas ereje.
és megfogom kezéd –
most és öröklétig ...